

Vandaag 43 dagen onder voorarrest en 48 dagen van onze vrijheid beroofd. Daar zit een gat tussen van vijf dagen, maar om niet in strijd te zijn met hun eigen grondwet worden deze door de Russische autoriteiten compleet genegeerd. Dit is niet de juiste plek en tijd voor mij om kritiek te hebben, dus ik houd het ook bij 43 dagen.

In deze 43 dagen heb ik twaalf cellen van binnen gezien. De eerste cel was ook de beste om mee te beginnen, in de hoek wat opgedroogde uitwerpselen en daar heb ik liggend op mijn rug, samen met Herman, een nacht of drie doorgebracht. Daarna moest het niet veel slechter worden en dat werd het ook niet.

We zitten nu in de SIZO-gevangenis in Moermansk. Het is een beetje een triest gebouwencomplex, oud, grauw en overall verroest prikkeldraad. Het hoofdgebouw, waar de cellen en de ziekenboeg in zitten, is vier verdiepingen hoog en een meter of 80 lang. Het is alsof je een sprong in de tijd maakt, achteruit wel te verstaan. Als je in de lange gang staat, met aan weerszijden de cellen, dan valt er niet één horizontale of verticale lijn te ontdekken. Alles hangt of staat scheef of los: waterleidingen, verwarmingsbuizen, elektriciteitskabels, isolatiekokers en ook de amateuristisch in elkaar gelaste hekwerken van betonijzer.

Door de speakers in de gang klinkt muziek die zo vervormd is dat het je vaak wel bekend voorkomt, maar je het eigenlijk nooit kan plaatsen.

Op de vierde verdieping zit ik, samen met twee lotgenoten in cel 410: een kubus van 7 bij 3,5 meter en 3,5 meter hoog met muren van een halve meter dik. Behalve de vervormde muziek van de gang zijn er verder geen geluiden van buiten onze cel. De muren zijn te dik om door te kunnen communiceren.

Om toch een beetje het vakantiegevoel op te wekken is de onderste 2,5 meter geschilderd in het 'blijfgroen' en de bovenste meter en het plafond zijn vergeeld wit van kleur. Als je door de volledig dichte deur, met zijn spionnetje en doorgeefluikje, in het midden van de korte zijde van de cel binnenkomt dan heb je, tegen de klok indraaiend, rechts gelijk het toilet dat in deze cel, godzijdank, afgeschermd is en een bril heeft.

Dan volgt het wasbakje met alleen koud stromend water, vervolgens een klein doorhangend kastje aan de muur om aan de in de reglementen vastgestelde 'opbergkamer', te voldoen. De scharnieren hangen los en je moet de deurtjes eruit pakken en er weer inzetten als je iets uit het kastje nodig hebt. Het kastje wordt ook gebruikt voor onze voederbakjes en bestek: alleen een lepel omdat messen en vorken als wapens gebruikt kunnen worden.

Verder rondgaand hebben we aan het eind van die lange zijde het stapelbed, waarvan het onderste bed van mij is. Dan de korte muur met in het midden, tegenover de deur, het raam dat een halve meter in een meter dikke muur verzonken is. Vlakbij de muur binnen in onze cel zit het eerste traliewerk en net achter het raam buiten zit het tweede traliewerk, dat ter plekke in elkaar lijkt gelast van stukken restmetaal. De ruimte tussen de binnenste tralies en het raam gebruiken we als koelkast.

Door het raam heen kijk ik (door het prikkeldraad heen) uit op een bijgebouw waar de tien betonnen bakken in zitten. Daar mogen we een uur luchten, verstoken van zonlicht: met dank aan een dakconstructie die aan alle kanten doorgebogen en gebroken is onder het gewicht van de asbest golfplaten, die bedekt zijn met een dikke laag sneeuw.

Onder het raam zit de verwarming die niet warmer wordt dan 25 graden. Tegenover mijn bed aan het begin van de andere lange muur, staat het tweede stapelbed. De bovenste verdieping wordt gebruikt als

Ubels' antwoord uit cel 410

Tien dagen geleden stuurde 'Dagblad van het Noorden' een brief aan Mannes Ubels. Een vertegenwoordiger van Greenpeace in Moermansk heeft deze overhandigd aan zijn advocaat, die hem op zijn beurt aan Mannes heeft gegeven. Gisteren kwam zijn antwoord binnen. Vijf A4'tjes met handgeschreven tekst. Een indrukwekkend relaas van een man die zich niet klein laat krijgen ondanks alle ontberingen. En dankbaar is voor alle steun en tekeningen die hij uit Nederland krijgt.

opslag voor het leeuwendeel van de 35 plastic tassen die we in onze cel hebben om onze persoonlijke spullen op te bergen.

Tussen het stapelbed en de korte muur van de deur is een constructie gelast die tegemoet moet komen aan de in de reglementen gestelde 'zitplaats voor het aantal personen dat in de cel gehuisvest is'. Maar deze constructie lijkt een verwerklijkking van een ontwerp van M.C. Escher en is eigenlijk onmogelijk. Als er per ongeluk vijf minuten naar deze constructie staart, heb je de rest van de dag nodig om je evenwicht terug te vinden.

De tafel heeft dan ook een functie als opbergplek en staat vol met bakjes, gevuld met flesjes, doosjes, boterhamzakjes, boterhamzakjes gevuld met nog meer boterhamzakjes en andere rotzooi die niet weg mag, maar waarschijnlijk nooit meer gebruikt gaat worden. De bank doet dienst als boeken- en krantenrek. Tussen deze constructie en de deur is nog een plankje waar de tv op staat.

Op de tv, waarbij elke zender half sneeuw is, kunnen we kiezen tussen nagesynchroniseerde films die allemaal dezelfde stemmen hebben, buitenlands en binnenlands nieuws, beide in het Russisch of een muziekkanaal, waar regelmatig Modern Talking, Pet Shop Boys of Bacarra met *Yes sir, I can boogy* voorbijkomen. Alsof het nog niet genoeg straf is.

Net onder het plafond loopt een waterleiding voor de verwarmingstoever naar de burens. Over deze leiding hangen stukgescheurde plastic tassen gedrapeerd, met

eroverheen onze te drogen, handgewassen was. We mogen in de cel geen touw of lijn hebben en schoenveters en touwtjes in jassen en broeken worden bij het inchecken verwijderd. Dat een waterkookspiraaltje met 1,5 meter snoer vervolgens wel toegestaan is, daarvan ontgaat mij de logica.

Lezen, schrijven, slapen en eten doen we op ons bed. Het is een ongeschreven regel om met niet meer dan één man op de planken vloer te staan om te voorkomen dat we in elkaars persoonlijke ruimte komen, behalve tijdens het sporten natuurlijk.

Het is niet zo netjes om te klagen over de vaardigheden van iemand als deze niet in de positie is om zich te verdedigen. Maar ik denk niet ik de kok iets vertel wat-ie nog niet weet wanneer ik zeg dat het eten niet te vreten is. Ik ben sinds mijn verblijf waarschijnlijk al een kiloetje of 5 of 6 kwijt. De dagelijkse macaroni zit vol met botsplinters en valt, zonder gevaar voor je gebit en tandvlees, niet naar binnen te werken.

Ik ben, na te veel klagen, al voor een onderzoek bij de dokter gebracht, een oude baas met gouden tanden die nog minder vlees om zijn botten heeft dan ik. Met een vertaler erbij werd ik gewogen en gemeten en daarna gevraagd wat mijn probleem was. Via de vertaler, een jonge medegegetineerde, probeerde ik de dokter ervan te overtuigen dat ons dieet aan alle kanten tekortschiet, dat het voornamelijk op koolhydraten is gebaseerd en dat zoiets niet van deze tijd is en al lang achterhaald. En dat er nagenoeg geen proteïne en vitamines in zitten.

Ik zag dat de jongen met moeite een lach onderdrukte en toen aan het vertalen ging. Eenmaal uitgesproken kreeg hij en niet ik de wind van voren en na een tirade van anderhalf minuut kreeg ik van de jonge werkster de verkorte versie van 'Je Body Mass Index is goed'. Toen had ik al wel door dat het niets zou uithalen.

In een laatste poging om toch nog iets te winnen haalde ik ook nog even het gebrek aan dag- of zonlicht aan en om mijn woorden wat zwaarte mee te geven, zei ik 'No vitamine D' en trok een depressief gezicht. Eén telefoontje en drie minuten later zat ik, bij de psycholoog die ook geen Engels sprak, met een vertaald formuliertje voor me waarop ik ja of nee moest omcirkelen op de vraag of ik gedachten had over zelfmoord. Na een cirkeltje en een handtekening kreeg ik een 'thumbs up' en een glimlach van de psycholoog en werd ik weer in mijn cel geplaatst.

Gelukkig mogen we van buitenaf 30 kilo aan goederen laten bezorgen en staan er Greenpeace-vrijwilligers klaar om voor mij en mijn 29 collega's met ons boodschappenlijstje in de hand naar de supermarkt te rennen. Zo krijgen we twee keer in de week onze voedselpakketten.

Deze pakketten moeten eerst door de controle heen, waarbij alle producten ongesneden worden om deze te controleren op narcotica en wapens. Zo kreeg mijn celgenoot afgelopen week vierhonderd halve sigaretten in een boterhamzakje aangeleverd, omdat alle sigaretten van de slof die hij bij zijn moeder besteld had bij de

controle stuk gebroken waren...

Deze inrichting of instelling is er natuurlijk voor gemaakt om af te straffen en dat doen ze dan ook. Er is nagenoeg geen comfort. Het bed bijvoorbeeld heeft een veel te dun matrasje zodat je de stalen strippen, waar het matras op ligt, erdoorheen voelt. Ook is er nagenoeg geen isolatie tegen de kou.

De bedden zitten vast met stalen pennen die in de muur verankerd zitten. En de temperatuur van het bed is dan ook gelijk aan die van de muur, die op haar beurt aardig in de buurt komt van de buitentemperatuur. Zo'n matrasje doet daar weinig tegen. Mijn celgenoten hebben om deze reden allebei drie matrassen en twee dekens in elkaar genaaid. Ik heb het probleem getackeld door gemummificeerd te gaan slapen met één volledige laag thermo-ondergoed, een T-shirt met lange mouwen, een fleecebroek en -jas en drie paar wintersokken (waarvan twee paar om mijn voeten en één paar om mijn handen). Oordopjes in tegen het lawaai van de nachtelijke activiteiten. Een fleecemuts afgerold tot over mijn neus met eroverheen een sjaal geknoopt zodat het, behalve warm en stil, ook donker is: de verlichting gaat 's nachts niet uit.

Ik voel me, gezien de omstandigheden, goed. Als ik daar een cijfer aan moet hangen, zou het een 7 zijn. Ik heb, ondanks de beperkte mogelijkheden, een dagelijks ritme dat voor afleiding zorgt. Bijna elke dag draai ik twee work-outs in elkaar met als doel één van mijn Russische celgenoten

moe te krijgen... En daarmee ben ik zelf ook aan de beurt. Zo ben je toch al vier keer per dag blij. Als het sporten begint en als het afgelopen is.

Het neemt niet weg dat het verblijf hier vervelend is en geen dag te vroeg afgelopen kan zijn, te meer omdat we niet schuldig zijn aan de aanklacht. Maar het is zoals het is en we maken er maar het beste van. In die zin is het ook helemaal niet erg om even weer te leren dat een wekelijkse douche of schone lakens ook een hoogtepunt kunnen zijn. Of dat je kunt uitkijken naar een uur in een lege betonbox, terwijl het vriest.

Of het de actie waard was? Dat is een moeilijke. In de eerste plaats weet ik helemaal niet wat er buiten speelt. We krijgen vanuit die richting, vanwege de censuur, heel weinig informatie. Als het onderwerp opnieuw besproken wordt, dan is in elk geval die doelstelling gehaald. In de tweede plaats, als ik nu 'ja' zeg en ik zit hier over een jaar nog, mag ik dan mijn woorden terugnemen?

Ik ben nu dertien jaar werkzaam voor Greenpeace als machinist. Ik zie mezelf niet als activist noch als idealist, maar als machinist die zich waarschijnlijk meer dan gemiddeld betrokken voelt bij het lot van deze wereld. Niet zozeer voor mezelf, maar voor de volgende generaties. Mocht ik de verkeerde indruk gewekt hebben, dan kan ik daarbij nog even vermelden dat ik rustig in het wafekend op de motor stap om ergens heen te rijden waar ik helemaal niet hoeft te zijn, om daar ook nog eens een pizza tonijn

naar binnen te werken.

Ik heb mij altijd erg betrokken gevoeld bij het lot van de mensen om mij heen, of van anderen in het algemeen. Greenpeace is mijn manier om daar, op mijn eigen vakgebied, iets mee te doen.

Ik heb in deze jaren afwisselend staan janken van onmacht en van blijheid, maar ik ben apetrots op wat we bereikt hebben en hoe we dat bereikt hebben. Want vaak worden er gigantische resultaten behaald door alleen maar getuige te zijn en gebruik te maken van ons recht om vreedzaam te demonstreren. Vreedzaam, een principe waar Greenpeace al 42 jaar, sinds haar ontstaan, aan vasthoudt.

Nu kan ik in mijn directe omgeving ook rekenen op een stevige portie kritiek als het op Greenpeace aankomt. Maar ik denk dat een ieder (die in elk geval de moeite neemt om zich bekend te maken met de campagnes die wereldwijd gevoerd worden) het er wel mee eens is dat we niet zonder een organisatie als deze kunnen. Als het recht om vreedzaam te demonstreren onder druk komt te staan, dan wordt het in de toekomst heel lastig om nog weerstand te kunnen bieden. Zeker omdat de belangen met het uitputten van de natuurlijke bronnen steeds groter zullen worden.

Wat er nu gebeurt, is dat er even een heel duidelijk signaal afgegeven wordt, dat het recht om vreedzaam te demonstreren geen vanzelfsprekendheid is. Ik denk dat het heel goed is dat dit nu aan het licht komt en dat het in die zin misschien wel goed is dat we hier met dertig personen zitten en achttien landen 'vertegenwoordigen'. Want als je in je eentje op het idee was gekomen om met je net gekochte zoekano eens gebruik te maken van je recht om vreedzaam te demonstreren bij de Prirazlomnaya (Russisch olieboorplatform ten zuiden van Nova Zembla; DvhN), dan had je waarschijnlijk mooi vijftien jaar staan stenen blikken alvorens je met iemand over je rechten zou kunnen praten.

We hebben er hier werkelijk waar geen idee van wanneer dit ophoudt. Voorlopig hebben we er alleen maar een aanklacht bij (hoolliganisme) en staat de aanklacht van piraterij er nog steeds. Ik denk wel dat de Olympische Spelen een belangrijk punt worden. Ik hoop natuurlijk dat dit eerdaags ophoudt, maar ik heb me ingesteld op een langdurig verblijf en daarmee toch een stuk rust gecreëerd. We hebben bij elkaar dertig verschillende advocaten en achttien consuls en dat zorgt bij elkaar natuurlijk voor een onbetrouwbare geruchtenstroom. Daarmee kun je beter maar niets doen, want dat zou aan het einde van het verhaal voor te veel teleurstellingen zorgen.

Ik heb wel gehoord dat we met z'n dertien verhuizen naar St. Petersburg en daar kijk ik wel naar uit. Niet dat ik de officiële reden 'to improve conditions' geloof, maar wel om mijn collega's weer te zien en te spreken. Sommigen heb ik al 41 dagen niet meer gezien. Daarbij geeft verandering ook vaak de illusie van vooruitgang en dat kunnen we ook wel even gebruiken.

Als ik toch even de gelegenheid heb, dan wil ik iedereen bedanken voor de niet aflattende steun. Zonder die steun zou het verblijf hier zo veel zwaarder zijn. De ontelbare kindertekeningen van piratenschepen en Piet Piraat, de afscheidsbrieven waarin mensen alvast afscheid nemen voor vijftien jaar... Geweldig en heerlijk dat jullie het allemaal ook niet al te serieus nemen. He-las mag ik de post niet meenemen en blijft niet alles hangen, maar het maakt het zoveel dragelijker te weten dat er zoveel mensen achter je staan.

Ik probeer hier weg te zijn voordat de grijs van mijn gezicht is... En die grijs daar hebben jullie een hoop invloed op.